

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris Participatie en Integratie
De heer drs. J.N.J. Nobel
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 5 februari 2025

betreft Vragen over stand van zaken op het terrein van armoede en schulden

ons kenmerk 176291.01U

Geachte heer Nobel,

De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 19 december 2024, waarmee u de Voortgangsbrief armoede en schulden aanbiedt.¹ Naar aanleiding hiervan hebben de leden van de fractie van de **BBB**, de fracties **GroenLinks-PvdA**, **SP** en **OPNL gezamenlijk**, en de leden van de fractie van het **CDA** nog een aantal vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

De leden van de BBB-fractie hebben naar aanleiding van de Voortgangsbrief armoede en schulden de navolgende vragen en opmerkingen.

Armoede

De hoofddoelstelling van de regering is een halvering van het aantal mensen in armoede in 2030 ten opzichte van 2015. Volgens statistieken van het Centraal Planbureau (CPB) varieerde de armoede tussen 2015 en 2021 tussen maximaal 6,3% in 2015, via het laagste percentage van 5,4% in 2017, tot 6,1% in 2021. Ingaand 2022 was het percentage niet lager dan 4,7% en niet hoger dan 4,9% in 2025. Dit betekent dat er in de jaren 2026 t/m 2030 nog een daling van minimaal 1,7% nodig is om het beoogde doel te halen.

1. Heeft u het vertrouwen dat in de jaren 2026 t/m 2030 de doelstelling van het verder terugdringen van armoede met minimaal 1,7% haalbaar en realistisch is? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
2. Wordt deze haalbaarheid gewaarborgd door het door u in het voorjaar 2025 aangekondigde uitwerking van het Nationaal Programma Armoede en Schulden?

Armoededefinitie

Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) hanteren verschillende armoededefinities. Het SCP hanteert de 'niet-veel-maar-toereikend'-grens ('NMVT'),

¹ Kamerstukken I 2024/25, 36600 VX, F.

datum 5 februari 2025

ons kenmerk

blad 2

waarbij wat iedereen nodig heeft om rond te komen het uitgangspunt is voor de armoededefinitie. Het CBS hanteert de 'lage-inkomensgrens', waarbij het inkomen het uitgangspunt is voor de armoededefinitie. Deze definitie van het inkomen is smaller dan die van het SCP. In de nieuwe armoededefinitie wordt uitgegaan van het inkomensbegrip van het CBS, de voorbeeldbegrotingen van het Nibud, de bezittingen van huishoudens en hun vaste lasten voor wonen en energie. Aldus ontstaat een nieuwe definitie van armoede die – overigens na het vaststellen daarvan – vanaf 2015 wordt door-gerekend.

Volgens de meest recente Monitoring Voortgangsrapportage Aanpak geldzorgen, armoede en schulden van het Ministerie van SZW² leeft 4,7% van de burgers onder de armoedegrens berekend volgens de NVMT-methode, leeft 4,9% van de kinderen onder de armoedegrens en heeft 8,8% van de huishoudens problematische schulden.

3. Kunt u aangeven welke indicatoren ervoor gaan zorgen dat de nieuw te ontwikkelen definitie van armoede geen betere voorstelling van zaken zal geven ten opzichte van de huidige percentages van burgers, kinderen en huishoudens in armoede en met schulden?
4. In de nieuw te ontwikkelen definitie van armoede wordt uitgegaan van de smallere definitie van armoede, zoals nu gehanteerd door CBS. In hoeverre wordt dit engere uitgangspunt van de armoededefinitie gecompenseerd door het aan de uitgangspunten toevoegen van de voorbeeldbegrotingen van het Nibud, de bezittingen van huishoudens en de vaste lasten voor wonen en energie?
5. Wat wordt de definitie van bezittingen en hoe worden bezittingen in de nieuwe definitie van armoede gewogen?
6. Kunt u toelichten waarom bij de door de regering in 2022 en 2023 via gemeenten verstrekte energiebijdrage van €2.000, voor de beoordeling van de rechtmatigheid van die subsidie alleen het beperkte inkomen in de beoordeling is meegenomen en niet de bezittingen van de burger, in het geval die bezittingen onder andere bestaan uit spaartegoeden op bankrekeningen?

Ontbrekende gemeentelijke data

Gemeenten hebben een belangrijke verantwoordelijkheid op het gebied van de uitvoering van het armoedebeleid. Echter, daarover zijn geen landelijke data beschikbaar. Het ministerie van SZW werkt door middel van het project Data Delen Armoede en Schulden aan een oplossing.

7. Worden de uitkomsten van het project Data Delen Armoede en Schulden structureel meegenomen in de definitie van armoede?
8. In gemeenten is de aanpak van de schuldenproblematiek niet geharmoniseerd. Gemeenten verschillen onderling met meer of minder regelingen om armoede en schulden tegen te gaan. Ziet u een rol voor de regering om regie te (gaan) voeren om de diverse gemeentelijke regelingen meer op één lijn te brengen?

Armoede en schulden in Caribisch Nederland

Op verzoek van het ministerie van SZW onderzoekt het Nibud de aard en de omvang van de schuldenproblematiek.

9. Op welke termijn verwacht u de uitkomsten van dit onderzoek?

---

² Kamerstukken I 2023/24, 36.410 XV, EK, P, bijlage 3.

datum 5 februari 2025

ons kenmerk

blad 3

10. Wanneer verwacht u vervolgens een plan van aanpak te kunnen presenteren?

Burgers van 18 tot 30 jaar

Uit de recente Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen, een tweejaarlijks onderzoek van de GGD in Amsterdam, heeft 39% van deze jongvolwassenen moeite om financieel rond te komen.³ Volgens de meest recente Monitoring Voortgangsrapportage Aanpak geldzorgen, armoede en schulden van het ministerie van SZW, zijn deze jongvolwassenen in een belangrijke fase van hun leven. Een fase waarin veel onzekerheid is over geld, omdat het huren van woonruimte duur is, het kopen van een huis meer en meer uit zicht raakt, de kosten voor de dagelijkse boodschappen oplopen, energie duurder wordt en er soms (aanzienlijke) studieschulden zijn. Daar komt bij dat de in Europa geïmplementeerde richtlijn⁴ ertoe kan leiden dat kopen op afbetaling weer een vlucht neemt, met als risico voor jonge mensen toenemende financiële verleidingen en een grotere kans op betalingsachterstanden.

11. Beschouwt u deze jongvolwassenen als een specifieke doelgroep waaraan in het Nationaal Programma Armoede en Schulden de noodzakelijke aandacht zal worden besteed?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fracties GroenLinks-PvdA, SP en OPNL gezamenlijk

De leden van de fracties van GroenLinks-PvdA, SP en OPNL gezamenlijk zien naar aanleiding van de voortgangsrapportage over armoede en schulden gelegenheid tot het stellen van de volgende vragen op het vlak van de definitie van armoede in relatie tot de financiële weerbaarheid van huishoudens.

Uit nieuwe armoedecijfers blijkt volgens de regering dat er circa 1,2 miljoen mensen zijn met een inkomen tot 25% boven de armoedegrens en met weinig financieel vermogen. U stelt dat deze groep kwetsbaar is en aandacht krijgt binnen het regeringsbeleid. Bij de toepassing van de nieuwe definitie van armoede gaat u in op de vermogensbuffer en de werkelijke vaste lasten. Deze aspecten zijn gerelateerd aan financiële weerbaarheid. Financiële weerbaarheid heeft grote invloed op het ontstaan van inkomenstekorten en armoede.

1. In hoeverre houdt u bij de toepassing van de definitie van armoede ook rekening met andere aspecten die gerelateerd zijn aan de financiële weerbaarheid van huishoudens? Denk bijvoorbeeld aan de mate van voorspelbaarheid en het ritme van het inkomen. Zo duidt het initiatief 'De Bestaansbalans' van Collectief Kapitaal en de gemeente Utrecht dat onderbrekingen in het ritme van het inkomen van invloed zijn op het ontstaan van inkomenstekorten en armoede.
2. Vindt u initiatieven zoals 'De Bestaansbalans' relevant voor verdere analyse en verdieping die, zoals u aangeeft, nog zal plaatsvinden ten aanzien van een beter begrip van armoede en de doorwerking daarvan?
3. Hoe weegt u bij de ontwikkeling of aanpassing van wet- en regelgeving in het fiscale en sociale domein de verschillen in financiële weerbaarheid tussen huishoudens?

³ Zie <https://www.ggd.amsterdam.nl/onderzoek/gezondheidsmonitors/jongvolwassenen-2024-0/>

⁴ Richtlijn (EU) 2023/2225 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2008/48/EG, PbEU 2023, L 202. Beschikbaar op: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A32023L2225>.

datum 5 februari 2025

ons kenmerk

blad 4

4. Hoe toetst u bij de ontwikkeling of aanpassing van wet- en regelgeving in het fiscale en sociale domein de impact, gelet op het verschil in financiële weerbaarheid tussen huishoudens?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben naar aanleiding van de brief en het voortgangsbeleid armoede en schulden nog enkele vragen.

1. Terecht wijst u volgens deze leden op het feit dat bestaanszekerheid meer is dan alleen een financieel probleem. Hoe beoordeelt u vanuit dit perspectief het groeiend aantal (werkende) daklozen op straat? En is het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) betrokken bij de uitvoering van het Nationaal Actieplan Dakloosheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)?
2. De nieuwe armoededefinitie lijkt een aantal verbeteringen op te leveren. Er wordt nu onder meer veel meer rekening gehouden met daadwerkelijke noodzakelijke uitgaven. Klopt het dat voor de armoedegrens voor alleenstaanden toch (ook) nog met normbedragen wordt gewerkt? Wat wordt daarbij precies meegewogen?
3. De regering gaat de komende maanden met betrokken partijen het Nationaal Programma Armoede en Schulden uitwerken. Worden ervaringsdeskundigen betrokken bij het bepalen van de (prioritaire) thema's daarvoor? Zo ja, op welke wijze wordt dit vormgegeven?
4. Het hebben van betaald werk is belangrijk om uit de armoede te komen. Vanuit de Wet Banenafpraak⁵ worden werkgevers gestimuleerd om mensen met een bepaalde indicatie uit het doelgroepenregister in dienst te nemen. Deze leden vernemen dat werkgevers vaak mensen die onder de doelgroep van de Wet Banenafpraak vallen na een jaar weer (moeten) ontslaan, omdat deze mensen anders niet meer meetellen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO), waardoor werkgevers in aanbestedingsprocedures opdrachten mislopen. Dit is voor deze mensen buitengewoon bestaansonzeker. Is aan dit hiaat in de regelgeving iets te doen?
5. Er zijn ook mensen met een arbeidsbeperking, die n t niet binnen de vereisten van de Wet Banenafpraak vallen en voor wie het daardoor extra moeilijk is om betaald werk te krijgen. Wat zijn de belemmeringen om de Wet Banenafpraak verder te verruimen, zodat er flexibeler kan worden omgegaan met de beloning en eventuele ziektelast van deze groep mensen?

De leden van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken.

Hoogachtend,

Dr. M.L. Vos

Voorzitter van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid

---

⁵ Kamerstukdossier 36.449.